

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassó, színház-utca 123. sz. a.
Károlyi-féle ház, II. lépcső, I. em.,
hol a szerkesztő hétköznapokon délelőli
9-11 óra között.
Borlay, mester-utca 325. sz. a.
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva, v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt felekre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1-10 sor)
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdet-
éseknél kedvezmény.
Minden egyes hirdetés helyegyenlő 30 kr
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelék Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

96. szám.

Brassó, Szombat, augusztus 27-én.

III. évfolyam 1887.

E. M. K. E.

E négy betű ma azonos Erdély magyar-
ságával. E négy betű mindentünk: megvál-
tónk. Mint Jehova megjelent Mózesnek a si-
nai hegyen, átadva neki a köztáblákba vésett
tíz parancsolatot: úgy jelent meg nekünk két
évvel ezelőtt az E. M. K. E. hazafias szózatá-
val. S mint amant annyi ezer éven át fen-
nen hirdetik a semíták, úgy kell nekünk fen-
nen hirdetni ama szent ígéket, melyek az E.
M. K. E. lobogójára írvák: haza s kultura.

Két éve, hogy az E. M. K. E. tényleg
megalakult. Rövid idő egy nemzet életében.
Rövid, de mégis tett-dús. E két év alatt fel-
ébredt a nemzet százados lethargiájából. Fel-
ismerte a fenyegető bajt s észrevette a testén
rágódó fekélyt, mely hova-tovább mindinkább
elterjedve, végre elmérgesíti a vért is és pusztulással végződik.

E két év az öntudatra ébredés, az erő-
gyűjtés korszaka. Az E. M. K. E. felhívó szó-
zata csodákat teremtett. Daczára súlyos köz-
gazdasági viszonyainknak, a nemzet összerakta
filléreit, s az egyesület ma csaknem félmillió
forinttal bír. Kézpénzben van mint-
egy 300.000 forintja, a többi csak kötelezettség.
— Igaz, hogy ily munkára nem sok maga a
félmillió sem. De elvégre számolni kell a hely-
zettel. Számolni kell azzal, hogy míg a vörös-
kereszt-egyletben az összes nemzetiségek vesz-
nek részt — s a sorsjáték nélkül még sem
tudtak százezer forint tőkét teremteni — ad-
dig itt csak mi magyarok vagyunk. Ez pe-
dig igen sokat tesz. S míg amott udvar és
arisztokrácia oroszánrészséssel bír, itt az erdélyi
arisztokrácia kivételével maga a nemzet
rakja össze filléreit le az utolsó vasuti nap-
számorig.

Az első év a szervezkedés korszaka volt.
Nagy munkán kellett átesni. Erdély összes
megyében fiókegyleteket és köröket létesíteni
s ezeket egységes szervezetbe hozni. Ehhez
idő és munka kellett s hozzá annyi önmegta-
gadás, mint csak az E. M. K. E. vezérférfiai-
ban van.

Már a második év a működés előkészíté-
sének ideje. Az E. M. K. E. elkészíti rend-
szeres tervét és megkezdi működését. A köz-
pont évi kilenczezer forint állandó segélyt szá-
vaz meg nemzeti célokra. A fiókok a ma-

guk hatáskörében működnek. Iskolák, óvódák
s hazafias egyházak, olvasóköri és népkönyv-
tárak keletkeznek, mind az E. M. K. E. védő-
szárnyai alatt.

Es ezenkívül a veszélyeztetett erdélyi ipar-
nak az E. M. K. E. lesz a Maecenása. Maga
is áldoz és áldozatra hívja fel a kormányt és
nemzetet. Ezrekre megy azon megrendelések
száma, melyeket az E. M. K. E. közvetít. Ki-
állításokat rendez majd Kolozsvárt, majd Bu-
dapesten, hogy az ország figyelmét az erdélyi
ipar felé terelje, a mi sikerül is neki. Az ipar
felkaroltatik, sőt egyes iparágak egyenesen
neki köszönnek nemcsak megmentésüket, hanem
felvirágzásukat is.

Jönnek a népfölkelési munkák. A kisipa-
rosok sírnak, munkát kérnek, de nincs kihez
forduljanak, a ki érettség latba vesse tekinté-
lyét, befolyását. Az E. M. K. E. az, mely
nem kímélve fáradságot és áldozatot, kezébe
ragadja ezt is és teremt munkát a kisiparos-
nak. Mintegy kétszázezer forintba rúg ez a
munka is, mely alig négy hónap alatt az er-
délyi kisiparnak jutott.

De az egyesület nem kérdezte e működése
közepette soha: magyar-e, avagy nem, tagja-e,
avagy nem az illető egyesületnek? Nem nézte
soha nemzetiségét vagy vallását annak, a ki-
nek kenyeret nyújtott, — hanem adta szívesen,
adta egyenlően magyarnak, nem magyarnak,
sőt a munka kétharmada épen nem magyarok-
nak jutott, olyanok lévén iparviszonyaink.

Az E. M. K. E. magyar egyesület. De
azért közgazdasági működéséből egyenesen ki-
zárt minden magyar jelleget. És mégis tárgya
a nemzetiségek méltatlan rágalmainak, kik
még mindég nem szüntek meg rágódni rajta
s fekete ördögöt látni benne, mely őket meg-
fogja magyarosítani, vagy legalább is törek-
szik arra. Pedig ez az E. M. K. E.-től távol
áll. Ő tiszteletet akar szerezni a magyar nem-
zetnek s államnak ott, hol eddig nem része-
stült ebben kellő mértékben. Terjesztetni akarja
a magyar állameszmét s nyelvet, de e törek-
vései közepette tiszteletben tartotta eddig s
fogja ezután is tartani a nem magyar ajku
állampolgárok nemzetiségét, nyelvét és jogait.

A mily tiszteletet követel maga részére
tőlük, olyanban akarja részesíteni őket, a míg
ezt lehetővé teszik neki.

Ez volt az E. M. K. E. politikája s elve

eddig, ez lesz ezután. Egyedüli fegyvere a
a kultura, ezzel küzd, ezzel harcra. Már pe-
dig a kultura örökös harc s ki benne maga-
sabbban áll, az győz.

Az E. M. K. E. egész eddigi élete s mű-
ködése egy nyitott könyv, melybe betekinthe-
s melyből olvashat mindenki. E könyvet hol-
nap Seps-Szentgyörgyön a nemzet elé tartják
s felolvassák neki: ítéljen abból az egyesület fő-
lött. — Mi, kik ismerjük e működést legap-
róbb részleteiben, megnyugvással nézhetünk a
holnap nap elé s meg vagyunk győződve,
hogy a nemzet ítélete elismerés lesz.

Az E. M. K. E. holnap tartja második
rendes közgyűlését Seps-Szentgyörgyön. Üd-
vözljük a szomszédban időző közgyűlést s
egyesületet! Üdvözljük azzal az igaz szeretet-
tel, melylyel az honfiu hazáját csak szeretheti.

Mi megnyugvással, sőt némi büszkeséggel
tekintünk az E. M. K. E. rövid múltjára. De
nem tekinthetünk megnyugvással azon csekély
tőkére, mely az egyesületnek honmentő mun-
kájához rendelkezésére áll. E tőke elenyésző
csekély. Ezt meg kell tízszerezni. Csak úgy
lesz az egyesület működése teljes, addig —
erő hiányában — nem lehet.

Az E. M. K. E.-nek milliókra van szük-
sége. És ezeket a milliókat elő kell teremteni.
— E fölött gondolkozzék a közgyűlés és az
igazgató-választmány.

Mi csak egy módot tudunk: egy nagy
sorsolási tervezetet, úgy, mint a vöröskereszt-
egylet, vagy a Bazilikáé. Ez egy mód van
még nagy tőke-teremtésre. Ragadja meg ezt
a közgyűlés s egyesületünk csakhamar nem-
csak erkölcsileg lesz nagy és hatalmas, hanem
anyagilag is.

A második év lezajlott. De ne lépünk
be a harmadik évbe, hogy nagy tőkéről ne
gondolkozzunk. A nemzet még áldozatkész,
a nemzet ily alakban még áldozni fog. Még
erősen benne van nemzetünk szívében e négy
betű E. M. K. E. És legyen is. Mert e négy
betűben van jelenünk, jövőnk. Ha ez prospe-
rál, úgy a magyarság is fejlődni fog. Ha ez
csak tengődik, úgy Erdély magyarságának is
űtnek végörái. Mint az „Erős várunk nekünk
az Isten” — úgy mondjuk mi is, erős várunk
nekünk az E. M. K. E.

Még egyszer legyen üdvözölve második
évi működése befejeztekor az E. M. K. E!

A „BRASSÓ” TARCZÁJA.

Magyar és szász.*)

Költemény.

Ábrányi Emiltől.

Hozzátok jöttünk, szász testvéreink,
Hogy éreztétek szívünk dobbanását,
Mely nem hallatszott a nagy messzeségtől,
De most e földön, a ti körötökben
Mint vidám nászra konduló harang,
Testvéri frigynek hangos hirdetője.
Hozzátok jöttünk, hogy szívünk' kitarjék,
És megmutassuk azt a drága gyöngyöt,
A hű, igaz barátság érzetét,
A mit megőrzénk számotokra ott bent
Hét század óta tisztán, fényesen,
Törletlenül hét század vése közt.
Hozzátok jöttünk, hogy szívünkre zárjunk,
Hozzátok jöttünk, hogy megértsük egymást!

Hiába mondták, hogy ti nem szerettek,
Nem hittük el s nem hiszszük el soha,
Mert mindig láttuk, mindig éreztük,
Olyankor is, ha vád és félreértés
Nyomult közénk, hogy minket nem gyűlöltek.
A jobb érzés, ha fátyolozva is,
Keresztül tört a kelletlen borún,
Mint napsugár, mely felhőn át ragyog.
De megjelentünk köztetek — s harag,
Fojtott panasz, hangos neheztelés:
Szétoszlott, elszállt lenge páráként,
A büvérös barátság egy szavára.

Oh, szép látvány! oh áldott változás!
Tudtuk, hogy így lesz, — mert csak így lehet,
Mert képtelenség, hogy másképp legyen,
Mikor mindnyájan egy édes hazának
Vagyunk szülötti, — egy édes hazának,
Ki mindnyájunkat egyformán szeret
S a kit mindnyájan egyformán imádunk!

Nemes testvérfaj! Meghatott örömmel

Zarándokoltunk erdős bergeidhez,
S bércektől tövén kedves városidhoz,

A szorgalom mosolygó fészkihez.
E földet látva, érezzük, hogy itt
Kell élned, halnod, — hogy hatalmas költőnk
A Szózatot számodra is megírta!
E földre hull le minden verítéked,
A mely drágább egy gyémánt permetegnél;
E földre csordul minden csepp könyőd
Ápolt sírjánál elhunyt kedvesidnek,
A fájdalomnak halk esőjeként.
E földön ébred minden gyönyöröd,
E hímest föld virágiból fonod
A koszorút menyasszonyid hajába;
És ez a föld az, mely kitarja keblét,
Hogy elfogadja fáradt testedet,
Zavartalan, örök megpihenésre.

Nemes testvérfaj! Fogjunk hát kezét,
S bár távozzunk most — ne bocsássuk el
Szívünket többé! Válgon minden óra,
A mit magyar s szász így karöltve tölt el,
Egy századává a testvériségnek!

* Ezen költeményt Ábrányi Emil úr az „Írók s műve-
szek társasága” erdélyi kirándulása alkalmával szavalta el Bras-
sóban, 1887. augusztus 10-én, melyet szívesen volt közlésé-
re átengedni.

Az írók és művészek társasága Brassóban.

Az írók és művészek társasága csütörtökön d. u. 4 óra 32 perczkor indult el Segesvárról, hova Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő s Szerényi József a „Brassó” szerkesztője eléjük utazott, kiket a társaság élénken üdvözölt.

Városunkban ezalatt nagy sürgés — forgás volt. A rendezőség minden tőle telhetőt megtett a vendégek méltó fogadtatására. Este kilencz óra felé már tódult a nép a pályaudvarba. Ott voltak összes notabilitásaink, tekintet nélkül a nemzetiségekre. A rendező bizottság fehér jelvényekkel — élén Brennerberg Ferencz polgármesterrel; a rendőség teljes diszben. Ott volt az E. M. K. E. fiók választmánya; a magyar kaszinó, a polgári kör választmánya, a szegény gyermekeket segélyező egyesület, a kereskedő és iparos ifjak egylete teljes számban és ezenkívül a magyar protestáns nőegylet választmánya is teljes számban jelent meg; rajtuk kívül ezekre menő közönség, mely feszült figyelemmel várta az érkezésre kitűzött időt.

Már messziről lehetett látni az indóház fényes kivilágítását, mely ez alkalomra rendeztetett. Az épület oldalán gyönyörűen, apró lángokból nagy betűkkel kirakva: „Brassó” állott, mi a távolból felséges látványt nyújtott; a társaság a vasuton mind ablakaihoz futott, gyönyörködni a látványban. Lenn az épület erkélyén két hatalmas nemzeti lobogó néhány sor lampion s közepén egy gyönyörű transparenttel: Isten hozott! felirattal s fölötte nemzeti színű görögűz.

Ez s a sűrű tömegekben körülálló közönség, oly képet nyújtott, minőt vendégeink utjokban aligha láttak.

Az érkezés.

Végre 9 óra 42 perczkor hallatszott a vonat fűttye, a közönség nyugtalankodott, majd teljesen elcsendesedett, mikor a vonat a pályaudvarba berohogott és a magyar dalegylet tőle megszokott praecizitással rágyújtott a „Szózat”-ra, melyet a százakra menő közönség szünni nem akaró éljenzése és hoch kiáltásai követtek.

E közben a társaság leszállott a vonatról s mikor a csend végre ismét helyreállott, Brennerberg Ferencz, városunk érdemes polgármestere lépett elő, a kia város nevében következő szavakkal üdvözölte a vendégeket:

„Nagyságos elnök úr! Tisztelt uraim! Midőn ezennel Brassó városa nevében az írók és művészek társasága tagjait üdvözölni nekem jutott a szerencse, engedjek meg hogy ezt azon óhaj kifejezésével tegyem, hogy t. vendégeink otthonosan érezzék magokat közöttünk Isten hozta önöket!”

A zajos lelkesedés megszűntével Komócsy József, a társaság vezetője, a „Petőfi” társaság elnöke, következő beszéddel felelt:

„Nagyságos polgármester úr! Uraim! Hálas köszönettel fogadjuk Brassó város t. közönségének szíves és kitüntető fogadtatását.

A városok — uraim — olyanok, mint a könyvek. Azokból is, ezekből is csak folyton tanulhatunk. Szeretettel jöttünk ide Magyarország ezen legkeletibb városába, hogy egyrészt kezét szorítsunk önkkel, uraim, kik az ország véghatárán szolgálják a hazát; másrészt megnézzük a százados kultura gyümölcseit, melyet itt önök uraim, termeltek, megismerkedjünk iparuk al s kereskedelmükkel, meg viszonyaikkal s becsülni, tisztelni tanuljunk meg azt a nemzetiséget, melytől eddig oly távol állottunk. Legyenek meggyőződve, uraim, hogy a magyar írók- és művészekben igaz barátjaikat fogják felismerni, kiknek nevében újból fogadják szíves fogadtatásunkért őszinte köszönetünket. Az isten Brassó városát éltesse s virágoztassa!”

Szünni nem akaró lelkesedés, taps és hurráh kiáltások követték szavait, mire azután gyorsan néhány bemutatás következett és a társaság kocsiakra ült, a „Zöldfa” vendéglőbe hajtatott, hol ismerkedési estély tartatott. 99 kocsi álló menet volt, melynek kezdete már csaknem a vámsorompónál volt, mikor a vége még csak a pályaudvar előtti terről jött ki.

Az ismerkedési estély.

A „Zöldfa” szálloda nagy kerti terme szűknek bizonyult a nagy társaság befogadására, annyian gyűltek itt egybe, a vendégeken kívül városunk notabilitásai. A vendégeken meglátzottak már az öt napi utazás fátalmai, de azért fesztelen jó kedvben voltak még mindég. Mialatt a szállástadók hazaszállították a podgyászt, a társaság együtt maradt s elhelyezkedett s midőn azok is visszatértek, megkezdődött a kedélyes ismerkedés és vacsora.

Az első felköszöntőt Koós Ferencz kir. tanfelügyelő tartotta, következő beszéddel üdvözölvén a vendégeket az E. M. K. E. brassómezei fiók egylete és a brassómezei magyarság nevében:

„Uraim! Brassó város érdemes polgármesterének nemes társaság összes polgárainak nevében önökhöz

intézett első szívélyes üdvözléte után, részemre jutott a szerencse, az írók és művészek társulatát ez alkalommal üdvözölni. Fogadják uraim mindenekelőtt legmélyebb köszönetünket azért, hogy városunkat, mely a haza szívétől egyike a legtávolabb eső pontoknak, meglátogatni szívesek valának. Mi igen fontos és valóságos új korszakot alkotó eseménynek s nagy kitüntetésnek tekintjük ezt a szívélyes látogatást, melylyel minket ma első ízben, de reményem, nem először és utoljára szerencséseltettek.

Mi úgy tekintjük az írók és művészek társaságát, mint a haza védangyalának két szellemkarját, melyeket e védangyal oltár előtt álló és szent gyülekezetét megáldó papként, ma felénk terjeszt s ezt rebegi nekünk: „Legyetek áldottak!”

Leborulunk ez áldó imádság hallatára és szent pietással fogadjuk a megáldást.

Városunk, vármegyénk polgárai, bár különböző nyelveken, de egy érzelemben a hazaszeretethen a haza oltára körül mindig találkoznak. Az írók és művészek társulata azért szerencséseltetett bennünket, hogy e szent foglalkozásunkban lelkesítsen minket.

Mi tudjuk, hogy csak az a haza és nemzet erős, melynek polgárait egy érzelem, a hazaszeretet szent érzelme csendben, viharban szorosan összetartja, egyesíti. Ez az egyesítés, ez a testvéresítés célja, magasztos küldetése az írók és művészek társulatának s célját érendi, mert isteni küldetésre vállalkozott.

Ez célja az E. M. K. E.-nek s ennek keblében a brassói fiók egyletnek is s nem az erőszakos magyarosítás. A mi fiók egyletünk két évi működésével erről mindenkit meggyőzhetett. Két év alatt nagy erőfeszítés és önmegadóztatás által két humánus intézettel, gyermekerttel gazdagította városunk számos közművelődési és jótékony intézeteinek számát. Egy év óta igen sok munkát szerzett e város polgárainak, új piacot nyitott gyárosoknak és kereskedőknek, a nélkül, hogy tekintettel lett volna arra, hogy ki milyen nyelven beszél és melyik templomban imádkozik. Segíteni a szűkölködő, de dolgozni szerető polgárokon, ez volt törekvése egyletünknek s ez leend ennek utána is minden jutalom nélkül.

Az írók és művészek mélyen tisztelt társulata megkönnyíti mátol fogva a mi humánus és hazafias törekvésünket, mert az ő jelszava is ugyanaz, t. i. a testvériség és humanizmus. „Concordia res parvae crescut”, így szól ma hozzánk s mi ezt megértjük és követni fogjuk. Élő kövekből, a nemzet összetartó hű polgáraiból épül fel a közjólet, műveltség és közboldogság dicső temploma, melynek oltárától legegzenesebb ut vezet az Istenhez.

Uraim! írók és művészek társulatának mélyen tisztelt tagjai; hölgyeim, társaságunk koszorújának élő virágai! fogadják az E. M. K. E. brassói fiókjának nevében legszívélyesebb üdvözlétemet. Hozta Isten körünkbe, kiket mi is várva vártunk.

Poharamat az írók és művészek társulata jelen és távollevő tagjainak egészségére emelem.

Éljenek!”

Koós Ferencz szép toasztjára dr. Várady Antal kiváló költőnk felelt egy gyönyörű, költői képekben gazdag beszéddel, kiemelve, hogy ők a város közönségének ezen tüntető fogadtatásában nem az írói és művészi érdem kitüntetését, hanem a polgártársaknak szóló szívélyes, igazi vendégszerető üdvözlést látják. Végül viharos lelkesedés közepette poharát emeli Brassó városára s közönségére. — Zajos, szünni nem akaró tapsvihar követte e szavakat s mindenki sietett Váradyval koccintani.

Harmath Lajos ügyvéd rövid de zamatos beszédben köszönti fel Komócsy Józsefet, az ünnepeit költött s a társaság vezetőjét.

Most Komócsy József emelkedett fel, hogy egy kedélyes, vig felköszöntővel gyönyörködtesse a közönséget. Összehasonlította Brassót smaragd keretbe foglalt arannyal, melynél Brassó az arany s hegyei a smaragd keret. „Erre a kincsre — ugymond — az értéket nem egyedül a természet, hanem a munkásság, a szorgalom s hazaszeretet nyomta reá! E férfiak pedig, kik fenntartották a multban s fenntartják a jelenben e várost, véres verejtéköket áldozzák e szép város felvirágzásának, megszentelik ennek minden talpalatnyi földjét. Ily férfiu e város t. polgármestere itt első helyen s én poharamat emelem Brennerberg Ferencz polgármester úrra.” — Viharos éljen s hoch! kiáltások követték szavait, melyek úgy a szónokot, mint a polgármestert illették.

Végre a társaság kimerülve, éjjeli 1 órakor szétoszlott, a vendégek nyugalomra tértek, új erőt gyűjtendő a pénteki napra.

A város megtekintése.

Pénteken reggel 8 órakor a társaság ismét együtt volt a tanácsház nagy termében, hogy különféle csoportokra oszolva, megtekintse a város nevezetességeit

u. m. Czenktetőt, Magyarokt, fellegvárat, lövöldét, néhány ipartelepét. De egy csoportban ellátogatott előbb a „Nap”-hoz, hogy megtekintse az állami középkereskedelmi iskola iparmuzeumával kapcsolatosan bemutatott irodalmi s ipari kiállítást. Ugyanis a magyarság — kerülvén minden látványosságot — bemutatni óhajtotta itt a brassói magyarság irodalmi munkásságát és egyidejűleg azt is, mely iparágak vannak Brassóban magyar kézben. (Ez nem kiállítás kívánt lenni, csak csoportos bemutatás. Szerk.) A társaságot itt Orbán Ferencz igazgató következő beszéddel üdvözölte:

„Midőn a brassói állami kereskedelmi és ipari közép szakiskolák muzeumában szerencsés vagyok a magyar írók és művészek tisztelt társaságát mély tisztelettel üdvözölhetni, egyszersmind ezen intézetek s azoknak céljait támogató iparos polgártársaink nevében a legszívélyesebb köszönetemet nyilvánítom a nagybecsű látogatásért, melylyel ezeket megtisztelták szíveskedtek.

Üdvözlétem és köszönetem mellett legyen szabad pár szóval jeleznem az itt összegyűjtött ipari termelvények bemutatásának célját.

Brassóban hosszabb idő óta érzett közszükséglet képez a közgazdaság helyi fontos tényezőinek: kereskedelemnek és iparnak harmonikus fejlesztése s azoknak egymással szerves összefüggésbe hozatala.

Amaz érdekközösségnél fogva, melyben kereskedelemnek és iparnak s azoknak szolgáltatásban álló szakiskoláknak állniok kell: ama közszükséglet kielégítésére irányuló törekvés elsőjeleit óhajtottuk korlátozt és szerény arányokban bemutatni e tisztelt társaság előtt, mint a mely feladatainak fontosságánál és a sajtóban birt hatalmának erejénél fogva hivatva van helyi és azok között nemzeti kulturális viszonyaink felől magának meggyőződést szerezni s a nagy közönség előtt ítéletet nyilvánítani.

A közgazdaság eme helyi tényezőinek emelése és fejlesztése szemben hazánk e délkeleti határpontján Brassó város ipari és kereskedelmi osztályára váró feladat fontosságától áthatva, azzal szemben mi érezzük legjobban ama tényezők fejlesztésének feltételeit képező viszonyainknak sokszerű korlátoltságát: de e tudat sulya alatt emel bennünket amaz öntudat, hogy jóakaratu törekvésünkben vezérlő munkásság által hazánk e végpontján az állami és nemzeti jólétet támogatni hivatott tényezők megteremtéséhez mi is hozzájárulni, a honfiúi érzet melege által vezérelt akarral törekszünk.

Törekvésünk eme jeleit ezek szerint megítéljük kérjük a t. társaságot.”

A beszéd lelkes éljenzéssel fogadtatván, a társaság nevében Gelléri Mór felelt igen szép beszédben, melyben utalt az ipar s kereskedelem fontosságára, valamint ama nagy misszióra, a melylyel ezen iskolák bírnak. Nagy elismeréssel nyilatkozott magáról a gyűjteményről, a magyar iparosok igaz buzgalmaról és törekvéséről, mely biztosíték arra, hogy egykor hatalmas iparos elemmé fognak fejlődni.

A lelkesen megéljenzett beszéd után a társaság részletesen megnézte a tárgyakat s innen oszlott külön csoportokba.

Déli 12 órakor a társaság a fekete templomban találkozott, hol nagy orgona-hangverseny volt, melynek nagyszerű volta meglepte a vendégeket.

A templomból a vendégek egy része elment a szászok könyvtárát és muzeumát meglátogatni, majd végig sétált a felső sétatérre és úgy le a városba, Nr. 1. vendéglőbe, hol 1½ órakor diszbed volt.

A diszbed.

A Nr. 1 szálloda nagy termét hatalmas patkóalakú asztal töltötte be, 100 terítéssel. A banketten a vendégeken kívül részt vettek notabilitásaink csaknem teljes számban. A 3 fogásnál felemelkedett Brennerberg Ferencz polgármester, poharát emelve előbb magyar nyelven, majd folytatva németül a vendégekre. Feiköszöntőjében utalt arra, hogy e város lakói mindég közösen működnek, valahányszor a haza javáról van szó.

P. Szathmáry Károly hivatkozik a polgármester szavára s beszéde folyamán kiemeli, hogy a magyar tanulhatna a szásztól takarékoságot és szorgalmat s viszont a szász a magyartól hazaszeretettel s őszinteséget. Poharát Brassó város törekvő néma ajku polgárait emeli.

Dr. Fabriczius József hosszabb szép beszédben a házra s annak erősödésére emeli poharát.

Dr. Várady Antal gyönyörű, szónoki hévvel előadott beszédben hivatkozik arra a fontos és hazafias szerepre, melylyel Brassó város birt s kifejezi azon reményét, hogy Brassó régi fényét ismét visszanyerend. De erre a nemzetiségek egybeolvadása szükséges, erre ürti poharát.

Dr. Várady Antal (Berlin) összehasonlítást téve a ma-

gyar s szász között, úgy találja, hogy a magyar a bor, a szász a kenyér. A kettőt össze kellene gyúrní, hogy pompás étel legyen. Brassó gazdasági fejlődésére emeli poharát.

Komócsy József nagy derűtséget kellett to-
asztban felköszönti a szász asszonyokat és leányokat.

Alesius Oszkár a szépítő-egylet nevében
köszöni a társaság figyelmét. Majd felkéri őket, vál-
toztassák meg a programot, időzzenek tovább itt s
jüsmeskedjenek közelebből a szász néppel. Beszédét
magyarul végzi.

Schwarz Armin a vendégek nevében meg-
hívja Brassó város közönségét egy budapesti látogatásra.

Ferenczi József utalva Brassó fejlett kultu-
rájára s e város polgárságára, mint a kultúra bajoa-
kaira emeli poharát.

Dr. Haller Károly magyarul kezdi mélyen
átgondolt, a komoly tudóstól csak várható szép be-
szédét s a város német polgársága iránti tiszteletből
németül végzi, kívánva, hogy az a kapocs, mely itt
ma magyarok és szászok között kötött, legyen
állandó.

Dr. Otrobán Nándor egy igen szép, elmes
toasztban a társaság díszét, a vendégkölygeket kö-
szönti fel.

Dolinay Gyula a sikerben oroszánrészszel
bíró polgármesterre, Brennerberg Ferenczre köszönt.

Dr. Bácskay Albert Hiemesch Ferencz fő-
kapitányra, Gelléri Mór Dück Józsefre, mint a leg-
előkelőbb iparosra s Harmath Lajosra ürti poharát.

A bankette minden tekintetben kitűnő volt, a
következő menüvel: Bouillon. — Hal aspikkai. —
Rossbeuf. — Vegyes tészta. — Libasült. — Gyümölcs,
sajt. — Fekete kávé. — Bor (asztali s dessert.)

A kirándulások.

Még javában folyt a pohárköszöntés, mikor a
kocsik már gyülekeztek a kapu előtt. D. u. 1/5 óra volt,
az ebédnek véget kellett szakítani, kezdődtek a kirán-
dulások. Ki Rozsnyóra, ki másfelé ment, megtekin-
tendő egyrészt a szász falukat, másrészt meglátogatandó
más vidéket. Ezalatt a rendezőség honn maradt tagjai
az irodalmi és művészi előadást készítették elő, mely-
hez nagy várakozásokat kötött városunk közönsége.

A kirándulásokról a társaság esti 7 óra után
tért haza, mikor is átöltözködött, hogy az előadásra
menjen.

Az előadás.

Ily magas irodalmi és művészi színvonalon álló
előadást városunk még nem élvezett. Legalább nem
így együttesen, ily gyönyörű összhangban. A „Nr. 1.”
nagy terme zsúfolásig megtelt díszes közönséggel, szék
nem volt üresen. S még mindig gyűlt a közönség,
úgy hogy a nagy hőseket is már alig lehetett elviselni,
midőn a közönség lelkes éljenzése és tapsai közepette
megjelent az emelvényen Rausch Károly és Somo-
gyi Mór, a kik megragadó művészettel s oly hévvel
adták elő Wagner Tanhäuser nyitányát, hogy a kö-
zönség valóságos tapsviharba tört ki, úgy, hogy a mű-
vészek kénytelenek voltak még egy darabot ugyanily
művészettel eljátszani.

A tapsok még el sem hangzottak, midőn új
tapsvihar üdvözölte az emelvényen megjelent Komó-
csy József kitűnő s nagynevű költőnk, a ki költői
humorral olvasta ki „a betűkből” társai jellemzését,
a mi általános tetszést aratott. Mikor Haller és Sán-
dor József neveket említé, a közönség tüntetőleg él-
jenzett.

Most két kedves, szeretetreméltó alak jelent meg,
operánk egy kitűnő fiatal tagja és kedves nővére. —
Kordin Mariska k. a. oly érzéssel, oly művészettel
s oly kedvesen énekelte el Chopin Mazurkáját, oly
kellemesen csengő hangjával, hogy a közönség meg-
esókolta volna őt is, nővérét, Kordin Riza k. a.-t
is, a ki zongorán kísérte. De közönségünk nem azért
szereti a művészetet, hogy megelégedjen egy áriával,
hanem addig tapsolt, míg a k. a. reáadta magát egy
új dalra, melyet ép oly művészettel énekelt, s mely-
lyel ép oly tapsokat aratott, mint az elsővel.

A negyedik pontot nemzeti színházunk egyik ki-
tűnő tagja, Rákossy Szidi k. a. töltötte be, ki sza-
valataival, újabb bizonyítékát adta fényes drámai te-
hetségének. Előbb elszavalta Csepreghynek „Mik le-
szünk, ha meghalunk” című költeményét, majd
Dóczy „Csók”-jának egy részletét. — Felesleges mon-
dani is, hogy a szavalat nagy lelkesedést idézett elő,
Rákossy Szidi neve elég erre.

De a mi most következett, az ritkánál is ritkább
élvezet, a minőt a nagy művészekhez szokott brassói
közönség élvezettel hallgatott. Ábrányi Emil-Mar-
git urnő, operánk első rangú tagjainak egyike, a ki
Bolerot énekelte Verdinek „Szicíliai vecsernyé”-jéből,
melynél Rausch Károly jóhírnevű s nagy reményekre
jogosító zongoraművész kísérte. Már maga a művész
megjelenése is elég arra, hogy a közönség rokonszen-

vél biztosítsa, de hangja s általában művészete elra-
gadtató, a mint el is ragadta a közönséget, melynek
tapsai kényszerítették az ismétlésre a művésznőt, il-
letőleg gyönyörű népdalok éneklésére.

Nyomban követte a művésznőt nagy tekintélynek
örvendő költő férje. Ábrányi Emil az ifjú költői
nemzedék egyik legtehetségesebb tagja, a ki gyönyör-
ködteté a közönséget új költemény „Magyar és
szász” elszavallásával. (Egész terjedelméből közöljük.
Szerk.) A költemény — eltekintve a művészi előadás-
tól — kitűnő benyomást tett az egész közönségre,
mely dús tapsokban adott kifejezést ezen élvezetnek.

Rendkívül jól esett ennyi zajosabb piéce után
egy csendes, mélabus hangszere: a cimbalom, melyet
Völgyi Kornélia k. a., a ki Hamlet néhány részletét
és népdalokat adott elő, oly művésziessen kezel, hogy
valóban gratulálnunk kell hozzá. Tetszésének a kö-
zönség nem is késett kifejezést adni s a k. a. is
kénytelen volt megújrazeni játékát.

Ezzel az első szakasznak, vége is volt, a művé-
szek gyönyörködhetek az elért nagy sikerben, a kö-
zönség pedig még alig adhatott egymás között kifeje-
zést elragadtatásának, midőn megjelent az emelvényen
egy daliás alak, a magyar költészet egén egy fényes
csillag: dr. Várady Antal, a ki oly érzelmmel, oly
tűzzel szavalta el „Satanas” című remek költe-
ményét, minőt hallani nem sokat lehet. S a hatás,
melyet előidézett, az sem mindennapi, mert a közön-
ség úgy tapsolt, úgy éljenzett, mint e falak között
ritkán, hogy az ablakok is remegtek.

Csak Komáromy Mariska k. a. kedves és el-
ragadtató megjelenése kellett ahhoz, hogy a költő
szülte hatás átcsapjon a művésznőre, operánk ezen
első rangú tagjára, ki nem szorul a mi dicséretünkre,
hisz ismeri őt az ország minden műszerető embere.
Gomest énekelte „Salvator Róza”-ból, leirhatatlan
lelkesezést keltve, s művészetét szintén elérte a Ne-
mezis: ismételnie kellett neki is. Őt is a fátadhatatlan
Rausch kísérte, a kinek a társaság valóban igen nagy
hálával tartozik.

Ha férfi szépen, pathosszal szaval, nagy hatást
tud előidézni. De kettős ez a hatás egy nőnél, kinek
művészete nagyobb. Ezt a benyomást tette reánk Tö-
mősváryné Farkas Irma urnő, a ki úgy szaval,
mintha istennő hirdetné a szent ígétet, a kinek hang-
jában benne van költészet, művészet. Kis József „Rab
asszony” című költeményét szavalta, de az a hatás
fölülmul mindent, a mint annak a közönség kifejezést
is adott.

De semmivel sem volt kisebb a hatása Ábrá-
nyiné Wein Margit urnő s Kordin Mariska
k. a. kettős énekének, kik Meyerbeer az „Észak csil-
laga” című dalművéből énekeltek, melyet Rausch Ká-
roly kísért.

Latabár Kálmán, a nemzeti színház kitűnő
tagja, mutatta be most művészetét, a ki nagy drámai
tehetségre vallóan adta elő P. Szathmáry Károly „Az
asszony komédiája” című költemény egy részét,
mely után a közönség nemcsak a művészt tapsolta
meg lelkesen, hanem szerzőt is kihívta.

Még egy hangszere szólalt meg, még egyszer tom-
bolt a közönség, de oly hévvel, hogy valóban csodá-
latos volt oly hosszú hangverseny után, s ezt Máté
István gyönyörű hegedűjátéka idézte elő, kit három-
szor is kihívott a közönség, de a ki ismételní nem
akart.

Az estély irodalmi és művészi részének vége
volt. De nem úgy a közönség lelkesedésének, mely
percekig tombolásszerű tapsviharban s éljenzésekben
adott kifejezést elragadtatásának. A műsor hosszú volt,
de a hatás oly óriási, hogy a közönség dacára a
nyomasztó hőségnek, még órákig is feszülten hallgatta
volna s a percekig tartott tapsvihar nem is szűnik
meg, ha végre a vendégek nem kelnek föl helyeikről;
mire azután a közönség oszlani, illetőleg a mellékter-
mekbe visszavonulni kezdett, minthogy a nagy termet
a tánczra kellett előkészíteni.

A közönség csak lassan távozott s így csaknem
egy órai idő telt el, míg a tánczra került a sor, mely
azután fesztelen jókedvben tartott kivilágos kivrattig.

Mig a nagy teremben a zene hangzott s a köny-
nyüvéru fiatalság hódolt Terpsychorenak, azalatt a
mellékteremben a férfinem kedélyes vacsorához ült.

Végre a vendégek fáradtan és kimerülten szép
csendben hazatértek, nyugalomra hajtandó fejüket.
mig a fiatalság csak rakta-rakta a csárdást reggelig.

A fennebbiekben megírtuk hamarjában a nap le-
folyását s csak sajnáljuk, hogy különösen a kirándu-
lásokat nem ismertethetjük terjedelmesebben. — Csak
még egy kötelességet akarunk teljesíteni: Brassó vá-
ros tanácsának és első sorban polgármesterre Brenner-
berg Ferencznek, igaz, öszinte elismerésünket kifejezni
s velők a rendezőségnek azon gondos, szép rendezés-

ért. Ugyanekkor fogadják elismerésünket szász polgár-
társaink azon szép figyelemért, melyet a magyar írók
és művészek iránt tanusítottak, a mi városunk törté-
netében példátlanul áll. Legyen ez mindig így! Oly
szép összhangban folyt le ez ünnepély, hogy akarat-
lanul is felkiáltottunk: miért nem lehet ez mindig így?!
Bár így maradna!

Az írók és művészek Segesvárt.

Segesvár, 1887. augusztus 24.

A midőn legelőször megtudtuk, hogy az írók és
művészek társasága városunkat meglátogatja és egy
művészi estélyt rendez, míg egyfelől nagyon örvendet-
tünk, addig másfelől aggodtunk azon, hogy Segesvár
csékély magyarsága nem lesz képes, főleg ha nagyobb
számmal jönnek, kellő ellátásban részesíteni és elszállá-
solni. Azonban ez aggodalmunk hamar eloszlott, mert
a mikor a művészek jövele hivatalosan bejelentve
lett, a városi tanács, illetve maga a város örömmel
és készséggel vállalta magára a rendezést, elszállásolást
és fogadtatást az e célra, a magyar kaszinó és a Pe-
tőfi-emlék-bizottság kiküldöttei közreműködése mellett
Szász polgártársaink készséggel bocsátották alkalmas
helyiségeiket a szállásolási-bizottság rendelkezésére s
csakis így sikerült a 87 tagból álló kirándulókat el-
helyeznünk.

Az elszállásolás, fogadtatás és az ünnepély ren-
dezése, — valamint a szükséges kocsik előállításá kö-
rüli munkásságuk- s fáradozásaikért elismerést érdeme-
nek: Maecz polgármester, dr. Krausz megyei főorvos,
Meltzer városi tanácsos, Theil városi jegyző és Fodor
Lázár főszolgabíró urak s egy szóval a működő összes
bizottsági tagok.

A művészek és írók társasága, kik Erdély hatá-
ráról küldött távirat szerint: „Ép most lépték át Er-
dély határát kedélyes hangulatban”, 23-án kedden este
7 óra 23 perczkor érkezik. A program a következő:

23-án este fogadtatás a vasuti indóháznál, el-
szállásolás és esti 9 órakor ismerkedési estély a „Csil-
lag” szálloda nagytermében, 24-én reggel 10 óráig
kiseb csoportokban a város nevezetességeinek meg-
tekintése. 10 órakor indulás Keresdre gróf Bethlen
Gábor tisztelt főispánunk vendégszerető kastélyába
ebédre, ebéd után visszaindulás Segesvárra és este 8
órák művészi estély. Az estély után közös vacsora
a Csillag vendéglő nagy termében s azután táncz
25-én reggel kirándulás a Petőfi- és 48-ban elesettek
sírházhoz — a sírhely megkoszorúzása. Délben bucsu-
ebéd a vasuti indóház vendéglőjében s elindulás Bras-
sóba. A művészek és írók ittléte alatt Maurer Berta,
gróf Bethlenné ő nagysága kiállítást rendez nagyselyki
s már általánosan ismert honi szötteiseiből.

Egész nap borult idő volt s szakadozva esett is
s ennél fogva a fogadtatás nem lehetett oly nagyszerű,
mint a hogy tervezve volt. — Azonban mégis több
százra menő közönség várta a vonat megérkezését.

A vonat megérkezése előtt egy pár perczcel a
rendező-bizottság kivonult a perronra s midőn a vo-
nat megérkezett, úgy a rendezőség, mint a jelen
volt közönség hatalmas éljen és hoch kiáltásokba tört
ki. Mikor vendégeink kiszállottak, Maecz polgármes-
ter fogadta németül tartott beszéddel a város nevében,
mire Szathmáry Károly magyarul válaszolt, megkö-
szönve a szives fogadtatást s azon óhaját fejezte ki:
vajha e pillanat a két nemzet teljes kibékülése volna!

Azután az elszállásolás megtörténvén, este 9 óra-
kor következett az ismerkedési estély.

A Csillag szálló nagy terme csaknem tömve volt
a terített asztalok közül letelepült férfi- és női közön-
séggel, mely előtt a kolozsvári Pongrácz kitűnő zene-
kara játszott a nagy tetszés közt ropogós magyar nép-
dalait. A jól sikerült vacsora alatt kitűnő toasztokat
hallottunk. Az első Meltzer Vilmos városi tanácsnok
tartotta, magyarul kezdve és németül végezve. Üdvö-
zölte Segesvár városa nevében az írók és művészek
társaságát, s örömet fejezte ki a megtisztelő látogatás
felett, melynek nagy jelentőséget tulajdonít. Erre az
írók és művészek társasága nevében Ábrányi Emil
válaszolt német nyelven, éltetve és üdvözölve a pol-
gármester személyében a várost. Azután dr. Várady
Antal a szász nemzetért s különösen Segesvárárt üri-
tette poharát, mint a melynek Erdély önállósága ide-
jében oly szép és nagy szerepe volt s kifejezte óha-
ját a magyar-szász testvériség iránt. Horváth László
tanfelügyelő a hazát éltette lelkes beszédben. Somogyi
István megyei főjegyző a nőkre ürté poharát. Komó-
csy József a város polgármesterére. A kitűnő hangu-
lattól pezsgő társaság 1/12 óra tájt kezdett feloszlani,
csupán a férfiak egy töredéke folytatta éjfélt utáni
jól kezdett időtöltést.

24-én reggel arra ébredtünk fel, hogy az eső
nem hogy esik, hanem csurog s ennél fogva a város
megtekintése elmaradt s vendégeink kénytelenek vol-

tak csak annyira ismerni meg Segesvárt, a mennyire szállásaik ablakából lehetett.

D. e. 10 órakor előállott 39 kocsis és szekér, hogy vendégeink menjenek ki Keresdre ebédre. Azonban, miután az eső szakadatlanul esett s miután nem lehetett annyi fedeles szekeret előállítani, hogy vendégeink feltértek volna, többen visszamaradtak.

Kirándulás Keresdre.

Aug. 24-én délelőtt 10 órakor indult az egész vendégtársaság, valamint a segesvári magyar és szász intelligencia a kirendelt fogatokon Keresdre, gróf Bethlen Gábor ősi birtokára, miután a gróf főispán mindannyiját vendégeikül hívta meg.

Zuhogó eső hullott egész éjjel és egész nap, de azért majdnem senki sem maradt el, hogy a megtisztelő meghívásnak eleget ne tegyen.

A fogadtatás alig esetelhető. A gyümölcsfákkal beültetett országúton, a mint a társaság Dános faluhoz érkezett, „Isten hozott” felirattal nagy diadalkapu várta, mely alatt az egész falu kivonulva állott az esőben. A falu tulsó felében hasonlólag diadalkapu volt. Óriási magyar trikolorok lengtek. Meg kell jegyezni, hogy a derék falu derék népe, mely ily lekes ovációt hozott a magyar írók és művészeknek, román.

A mint Keresd feltűnt, a közönség alig birt betelni a festői és várkastélylyal, melybe a falu végén ismét óriás diadalkapu vezetett. Az út az egész faluban végig lomb-falakkal volt díszítve. Mozsarak durrogtak s három helyen 3 zenekar várt. Egyik a faluban, a paratéri falusi cigány-banda; másik a várkastély bejáratánál, az erzsébetvárosi tűzoltók zenakara, mely a társaság tiszteletére utazott Keresdre; a kastélyban a Pongrácz Laji bandája. Virág-guirlandok díszítették a kapukat s bejáratot is.

A háziasszonyi tisztet végtelen szeretetreméltósággal Mariaffy Albertné — Bethlen Luiza grófné, a gróf nővére teljesítette, ki Maros Szentkirályról jött át férjével együtt, a nagy gondot magára veendő.

A tisztelgés után megszemléltek: a kastély termei, melyekben drága régi goblinek, kápolna, hol az első erdélyi magyar bibliát nyomatták, régi stílus szobák, kötötték le a figyelmet. Majd a kert megtekintése jött, mely tülzás nélkül ritkítja párját.

Az ebéd a kastély udvarán volt virágsátrak alatt fölterítve 200 személyre. Két órakor vette kezdetét a Laji muzsikája mellett. A várkapuban a paratériek mutogattak mesterségüket — az aristokrata Pongrácz demokrata hámulói. Vad, hal, szárnyas állat, tészták, fagyalt, gyümölcsök, 50 éves borok, asszu stb. stb. nem érték végüket.

A szellem mondhatatlanul emelkedett volt. A házi gazda emelte először pohárát a vendégekre, kik az E. M. K. E.-nek e nagy áldozatot hozták. Gróf Bethlen Gáborra Várad Antal köszöntött, véget nem érő éljenek közt élte az E. M. K. E. kiváló vezéré. P. Szathmáry Károly köszöntötte Mariaffy Albertné, Bethlen Lujza grófnét, a szeretetreméltó áldozatért, melyet szintén az E. M. K. E.-nek hozott, midőn eljött a testvér háztartása ez alkalommal való átvételére. Az erre kelt éljenekhez csak az volt hasonló, mely Horváth Gyula köszöntőjére következék, ki id. gróf Bethlen Gábornéra, az E. M. K. E. elnöke

édes anyjára emelte pohárát. — az erdélyi matronák típusára, kinek köszönhető az E. M. K. E. elnökének szellem. Dr. Haller Károly a vendégek nőtagjait köszöntötte szellemesen, Siposs Antal Mariaffy Mariska k. a.-t, a háziasszony kedves, szép leányát. Ábrányi Emil ismét a szász testvérekre ültette pohárát, most magyarul, mire dr. Krausz megyei főorvos felelt németül, igen lendületes beszédben élte a magyar írókat és művészeket.

Késő délután volt, a midőn a társaság fölállott, hogy meghallgassa Siposs Antal zongorajátékát s hogy egy rész tánczra kereskedjék. Miután este 8-kor a koncert következett Segesvárt, ezért 6 óra tájt ismét esőben, de a legkellemesebb emlékekkel s a nők által vidámmá tett uttal, a társaság visszaindult.

Ugyanez nap estéjén irodalmi és művészi estély volt Segesvárt, melyről azonban térszűke miatt sajnálatunkra, nem referálhatunk.

25-én a rossz idő következtében kirándulások nem voltak tehetők. Délben a vasuti vendéglőben bankette volt.

Kedélyes lakoma közepette mondotta az első felköszöntőt dr. Wolff Mór ügyvéd (németül), felköszöntve a vendégeket s kifejezést adva azon óhajának, bárha e két napi testvérülés állandó volna s e látogatás azon maradandó emléket hagyná hátra, hogy mindannyian, kik e haza földjét lakjuk, egy táborat is képezzünk. És ezt kezdjük meg Segesváron. Végül felszólította a vendégeket az erdélyi ipar támogatására s e tekintetben a nőkhez intézi első sorban szavait.

A nagy tetszéssel fogadott beszédre aztán dr. Schwarcz Ármin hírlapíró szintén németül felelt, megköszönve a szíves fogadtatást s biztosítva a várost az írók s művészek barátságáról. Teutsch Baptiszt nagyon elmés felköszöntőben meghívja a társaságot, jöjjenek nemsokára ismét Segesvárra, ujjtsák meg e kedves napokat, de akkor maradjanak továbbra itt.

Közfelkérésre Komócsy József állott most fel, egy tőle már megszokott, kedélyes felköszöntőben poharat emelve Segesvár városáért s annak vendégszerető közönségeért.

Horváth László tanfelügyelő a kölcsönös tiszteletre, az egyetértésre s közös szeretetre emeli pohárát, melyet az írók s művészek társaságának köszönhetnek.

Végül Márkus kereskedő (magyarul) köszönté még fel a vendégeket, a mivel az ebéd véget is ért. — A társaság még körülsetált a pályaudvaron, míg a vonat beérkezett, majd érzékeny bucsut vévén a nagy számban megjelent, intelligens közönségtől, felszállott a vonatra és lelkes éljen, meg hoch! kiáltások, kendődobogtatások között elutazott Brassó felé.

Az uton, mikor a fehéregyházi Petőfi sírhelyhez ért a vonat, ott már gróf Haller Ferencz nagybirtokos és családja várták a társaságot, mely itt egyrészt lelkes éljenzéssel adott kifejezést a grófi család lekötő figyelméért köszönetének, másrészt pedig kegyeletül az elhullott hősök emlékeiért elénekelték a „Hymnust” s „Szózat”-ot.

Rövid tartózkodás után a vonat tovább utazott Brassó felé.

Az írók és művészek Háromszéken.

Előpatak. Augusztus 27.

1. Érkezés délelőtt 10 órakor.
2. Elszállásolás.
3. Az E. M. K. Egyesület tagjainak megérkezése délelőtt 11 órakor.
4. 12 és 1 óra között ebéd.
5. Délután 3 órakor a fürdő és környékének megtekintése.
6. Délután 5—7 órakor séta-zene.
7. 7 órakor vacsora.
8. 8—9 órakor tűzijáték.
9. 9 órakor felolvasással egybekötött táncestély, fele részben a kovásznai tűzkárosultak felsegélésére. Belépti díj 1 frt.

Augusztus 28.

Reggel 8 órakor reggelizés, mely után átrándulás kocsikon Seps-Szentgyörgyre, honnan este visszautazás Előpatakára.

Sepsi-Szentgyörgy. Augusztus 28.

1. Délelőt 10 órakor érkezés Előpatakról.
2. Délelőt 11 órakor az E. M. K. E. közgyűlése.
3. Déli 1 órakor díszebéd.
4. Délután a székely kiállítás megtekintése.
5. Este 7 órakor irodalmi és művészi előadás s tánczvigalom.
6. Előadás után visszautazás kocsikon Előpatakra.

Az irodalmi és művészi előadás programja.

I. szakasz.

1. Nyitány. Wagner „Tanhäuser cz.” dalművből Zongorán előadják: Rausch Károly és Somogyi Mór.
2. Költemény. Irta és előadja Komócsy József.
3. a) Aria, az „Alvajáró” cz. dalműből.
- b) Népdalok. Ábrányi Kornél-tól. Szerző zongorakísérése mellett: Ábrányiné-Wein Margit urnő, a m. kir. opera tagja.
4. Költemény, irta és előadja: Reviczky Gyula.
5. Ismered ama hont. „Mignon” dalműből. Előadja: Komáromi Mariska k. a., a m. kir. opera tagja. Zongorán kíséri: Rausch Károly.
6. Költemény. Irta és előadja Kiss József.
7. a) Berce. Vebertől.
- b) Mazurka. Wieniavskytól.
- c) Népdalok. Hegedűn előadja: Máté István. Zongorán kíséri Somogyi Mór.

II. szakasz.

8. a) Kirándulási induló. Ez alkalomra irta és előadja Siposs Antal.
- b) A Balaton tündére. (Kézirat.) Sipos Antal.
9. Szavaltat: Rákossy Szidi urnő, a budapesti n. sz. t.
10. Gumbert F. Keringő. Énekli: Kordin Mariska k. a., a m. kir. opera tagja. Zongorán kíséri Kordin Riza k. a.
11. Felolvasás: Mikszáth Kálmán.
12. Meyerbeer: Kettős az Észak csillaga cz. dalműből. Előadják Ábrányiné-Wein Margit urnő és Kordin Mariska k. a.; kíséri: Rausch Károly.
13. a) „Hamlet” című dalműből.
- b) Népdalok. Czimbalmón előadja: Völgyi Kornélia k. a.
14. A szent nyomok. Költemény. Irta és előadja Várad Antal.
15. Fekete Irakkban. Magánjelenet. Dreyfusstól. Előadja Latabár Kálmán, a budapesti n. színház t.

Az előadásra belépti jegy ára 2 frt. A tiszta jövedelem a Seps-Szentgyörgyön létesítendő közművelődési csarnokra fordítatik.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Szterényi József.

H I R D E T M É N Y E K.

Egy tanonc leány

egy jó házból alulirotnál teljes ellátásra felvétetik. Gondos nevelés és figyelem mellett kitűnő alkalom van képzésre a zenében.

Jaschik Gyula,

Kath. főtemplomi karmester és énektanár. Iskola-utca 85. sz. (a nagy ev. templom mellett.)

Szám 275.—1887. vég-h.

Arverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a segesvári kir. bírósági 1392./1887. számú végzése által Somlyai László javára báró Szentkereszt Pál és Anna ellen 172 frt tőke, ennek 1886. évi november hó 1-ső napjától számítandó 6%-os kamatai és eddig összesen 54 frt 18 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 830 frtra becsült öt darab ló és egy csikóból álló ingóságok nyilvános árverés után eladának.

Mely árverésnek a segesvári kir. bírósági 2081./1887. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagy is *Bun községben* végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközölésére az 1887. évi szeptember hó 1-ső napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. törvényezik 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek, becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. törv.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Segesvár, 1887. augusztus 10.

(337) 1-1
Segesvári Központi Egyleti Könyvtár, Füladó utca 51. sz. al.
kir. bírósági végrehajtó.

Aviso!

Vasárnap, f. hó 28-án s minden reá következő napon, szép időben a kertben, nagy zeneestélyt rendez a városi sörcsarnokban a hírneves abrudbányai nemzeti zenekar Hassa karmester s Gyutza primás személyes vezetése alatt.

Belépti díj nincs.

Tömeges látogatást kér

Kloth,

vendéglős.

(351) 2 2

Egy tanuló

vagy gyakornok azonnal felvétetik

Irk Károly

fűszerkereskedésében Brassóban, Nagy-utca 518.

A prázsmári szeszgyár

alkalmas feltételek alatt haszonbérbe adatik.

Értekezhetni a tulajdonossal **Brassó, Fekete-utca 351. sz. a.**

Cséplőgép,

8 lóerejű gőzmozgonynyal együtt, valamint egy 6 lóerejű gőzmozgony nagyon olcsón eladatnak.

Részletesebb felvilágosítások **Brassó, Fekete-utca 351. sz. a.**